

REDAKCIINĖS KOLEGIJOS TRIBŪNA

(Nr.34)

Redkolegijos vardu

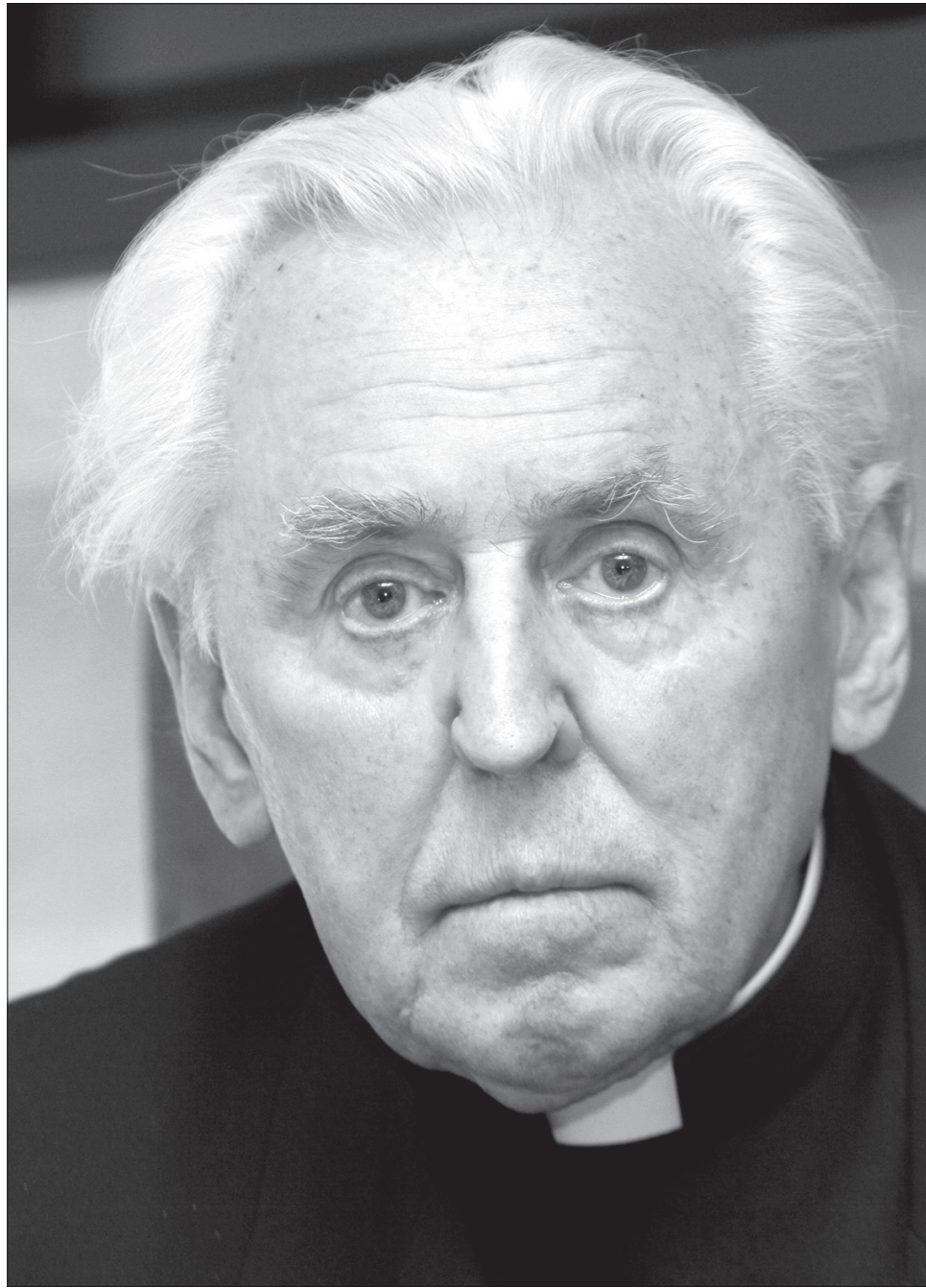
Daiva TAMOŠAITYTĖ

Liepos 17-ąją kovos ginklus sudėjo ir mirtingą kūną apleido didi siela, nenuilstantis laisvės kovų didvyris, legendinis rezistentas, pagrindžio darbuotojas, partizanų kapelionas monsinjoras Alfonsas Svarinskas. Iš daugelio kovotojų su nusikalstamu sovietų režimu ir bedievyse ši asmenybė išsiskiria tuo, kad iki paskutinio atodūsiu nepaliaujamai ir veikliai gynė Dievą ir Tėvynę, skriaudžiamą žmogų ir žmoniškumą per se. Nekreipdamas dėmesio nei į užtarnautą žmonių pagarbą, nei į naujųjų laikų fariziejų panieką, jis nešė Dievo jam patikėtą misiją su nepalaužiama valia. Vaikiškai skaudi siela, energija ir neklįstama intuicija sprendimuose, sąmojis, gyvasis žiauriausių išbandymų akivaizdoje A.Svarinską liudijo buvus viena rečiausių sielų, kurios visu gyvenimu, mintimis ir veikla išskleidė tikrąją katalikiškosios krikščionybės esmę lietuvių lauke. Kiekviena tauta galėtų didžiulius turinti tokį dvasios milžiną. KGB A.Svarinskui nukaldintas epitetas „nepataisomasis“: „nepataisomai“ nešantis Dievo Žodį kasdienybėn ir verčiantis jį Kūnu.

Matydamas monsinjoro, iškentusio neįsivaizduojamus persekiojimus ir represijas, kalinimus ir gulagus, nuolankumą ir stiprybę, suvoki, kad Dievas yra, kad štai kasdien mūsų akyse vyksta tylus stebuklas, į šipulius sudaužantis neveltį, materialistų primetamas klaidingas idėjas ir rėksmingą tuščio pasaulio gaudesį. Netekome sąžinės kario, kurio buvimas šalia kėlė dvasią sąžiningiesiems ir buvo nepasiekiamas, bet skaudžiai juntama moralės kartelė tiems, kurie jo nenorėjo pastebėti, pripažinti ar įvertinti - tiesiog bijojo, bet pats jo buvimas faktas drausmino. Tačiau lieka didelės dvasios dovanos tiems, kurie buvo šalia monsinjoro, maldos ir tikėjimo paslaptis. Per išrinktąsias sielas veikianti Malonė tiesia tiltus dvasinei komunijai ir veiklai, kurios neriboja žemiškosios atskirtys. Dvasinė komunija - tai A.Svarinsko palikimas. Bendrystė, gimstanti iš aukščiausių kada nors žmogaus įsisąmonintų paskatų. O jo atveju ji sklaidėsi pilnutiniai: monsinjorui nebuvo nė vieno svarbaus pasaulietiško įvykio, į kurį jis nebūtų reagavęs iškart ir su didele energija.

DIDVYRIAI IŠEINA, LEGENDA LIEKA

Tas vientisumas, proto skaidra ir aštrumas į devyniasdešimtuosius metus įžengusio kankinio stebino ir kėlė. Juk daug buvo tikinčiųjų ir palūžusiųjų, pasirinkusių konformisto duoną tiek sovietų laikais, tiek vėliau. A.Svarinskas negailėstingai kritikavo prisitaikėlius politikoje, net Bažnyčioje - tuos, nuo kurių sprendimų priklausė visų žmonių likimas. Jam buvo nesuprantamas tylėjimas ir pilotiškas rankų nusiplovimas skaudžiausiais nūdienos klausimais, todėl jį, jau sergantį kūnu, bet sveiką dvasia, galėjai sutikti rezonansiniuose teismuose, visuomeninių akcijose, palaikantį teisybės pusę nenuilstamam žodžiu ir veiksmu. Tabu, kai reikėjo ginti silpnesnę, esminius principus, jam negaliojo. Stulbinamas jo valios tvirtumas ir nepalaužiama pozicija išliko amžinai atminty bendražygiams, mačiusiems unikalų pilietinės laikysenos pavyzdį. Šią netekties valandą išryškėja neprilygstamas A.Svarinsko veiklos tęstinumas.

A.Svarinskas buvo grynuolis, išimtis iš garbinamų dabarties stabų. Jis parodė, kad nereikia bijoti didžiųjų idealų, nors jais sekantieji visada pajuokiami ir nustumiami į gyvenimo paraštes. A.Svarinskas buvo Dievo karys, kuris keitė sąlygas žemėje. Jis nenusišalino į dvasines romumo lankas ir tuo primena šv.Bernardą. A.Svarinskas nešė Kristaus kryžių neprarasdamas vilties net regėdamas, kaip kasdien mindomi jo patriotiniai ir religiniai idealai, ieškodamas ir rasdamas ištikimų pagalbininkų.

Privalau pasakyti porą asmeninių įžvalgų. Paskutinis mūsų pokalbis, netrukus po to, kai monsinjoras pakvietė mane sakyti kalbos paskutinėje jo gyvenime Didžiosios Kovos partizanų apygardos metinėje šventėje Mūšios parke prie Ukmergės, dabar atrodo kaip tiesioginis raginimas nenuleisti rankų. Kalbėjoms jo namuose, Odminių 2, po rinkimų. Išreiškiau tam tikrą ontologinę poziciją, nes mačiau, kad visuomeninių pastangos pa-

gerinti politinę Lietuvos realybę vis labiau ribojamos, todėl akcentavau dvasinės sutelkties pastangas, kalbėjau apie šv.Kryžiaus Jono pozicijas, apie vidinį atsitraukimą, pasaulio sumaištį paliekant ten, kur jai lemta žūti, bet monsinjoras kaip kirviu nukirto: „Būtina veikti ir dvasinėje plotmėje ir neapleisti kovos pasaulyje. Tai galima suderinti.“ Pripažįstu, tuo mane monsinjoras ir stebino, ir buvo bendramintis. Nedaug yra tokių, kurie suvokia, kad įmanoma ir net privalu siekti Dievo pilnatvės ne dausose, o žemėje, čia ir dabar. Intelektualus žmogus dabarties Lietuvoje mąsto, kad neverta švaistyti jėgų ten, kur viską anuliuoja bedievių ir cinikų peršama ir valdoma ideologija, nes vidinės sielos kovos dar žiauresnės ir turi galią išorei. Tačiau ne kariui. Monsinjoras buvo tiesioginio veikimo audronaša.

Pasirodęs šv.Kryžiaus Jono veikalas „Kopimas į Karmelio kalną“ yra didžiulis įvykis. Ir turiniu, ir puikiu vertimu ši knyga gali pakeisti ne vieno žmogaus gyvenimą. Tai vienas svarbiausių ir tiksliausių kelrodžių įveikiant pasaulio blogį savyje ir aplinkui. Tačiau kaip tik todėl šv.Kryžiaus Jonas buvo labai pavojingas jo laikų fariziejams, kaip A.Svarinskas - dabartiniams. Nesuprastas ir net Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų pašalintas iš Sąjūdžio už „nepataisomą“ atkaklumą siekti tiesos, jis tapo jungtimi tarp dviejų istorinių periodų. Šaltojo karo laikais tapęs legenda, žmogumi, kuris, pasak arkivyskupo Sigitos Tamkevičiaus, atidavė Dievui daugiau, nei žmogus pajėgia, ir kurį JAV prezidentas Ronaldas Reiganas išlaisvino iš gulago, vėliau susmulkėjusiems pseudopatriotams tapo juokingu ir nebereikalingu donkichotu, nesugebančiu gyventi šlovingomis naujojo kapitalizmo sąlygomis.

Tačiau šaltojo karo laikai grįžta ir įžengia į naują fazę. A.Svarinsko gintos vertybės vėl atgauna buvusių reikšmę, ir net didesnę, nes keičiasi karų pavidalas, rafinuotėja demonišku galių priemonės. Tūkstančiai nesuskaičiuojamų žaidimų žiojėja apgautų ir sužalotų žmonių sielose ir kūnuose, kurie kaip kadaise partizanai miestų aikštėse tiesiogine ir perkeltine prasme išmetami informaciniame lauke visuotinėms patyčioms ir šmeižtui. Monsinjoras suvokė, kad konformizmas kaip niekas kitas sudaro sąlygas tam blogiui iškeroti. Kai ironiškai pajuokavau, kad jeigu būčiau neatsisakiusi kolaboruoti su tuomete valdžia, vietoj šilkinio susidorojimo turėčiau žadėtą privilegijas, jis tarė: „Na ir kas?“ Tai-gi, na ir kas, kad kovas kol kas laimi parsidavėliai, pardavinėjantys Lietuvą ketvirtį amžiaus. Monsinjoras mėgo kartoti: „Svarbu laimėti karą.“ Drįstantiems sekti jo pavyzdžiu kyla didžiuliai pavojai, bet juoksis tas, kas juoksis paskutinis.

Alfonsas Svarinskas iškilmingai palaidotas tėviškėje, partizanų kapuose. Tenevirsta paminklas ant jo kapo antkapiu laisvės kovoms ir šio didžio žmogaus viltims.

REDAKCIINĖ KOLEGIJA: Romas GUDAITIS, Arvydas JUOZAITIS, Romualdas OZOLAS, Romas PAKALNIS, Vytautas RADŽVILAS, Audrius RUDYS, Daiva TAMOŠAITYTĖ, Diana VELECKIENĖ

NACIONALINIŲ VERTYBIŲ RINKIMAI 2014

Vertybė gali būti:

- ŽMOGUS – AMŽININKAS
- REIŠKINYS, GARSINANTIS LIETUVĄ
- ŽMOGUS – ISTORINĖ ASMENYBĖ
- DAIKTAS-OBJEKTAS, GARSINANTIS LIETUVĄ
- ISTORINIS FAKTAS

Surinkime, įvardykime ir išsaugokime tai, kas vertinga ir brangu! Siųskite savo istorijas, o mes pasistengsime, kad apie jas išgirstų visa LIETUVA.

www.respublikosvertybes.lt

RES PUBLIKA

RAŠYKITE MUMS: NACIONALINIŲ VERTYBIŲ RINKIMAI, A.Smetonos g. 2, Vilnius LT-01115, arba el.paštu redaktorius@respublika.net. Tel. (8-5) 212-35-25